

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 930
van **MIEKE SCHAUVLIEGE**
datum: 24 augustus 2020

aan **ZUHAL DEMIR**

VLAAMS MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

Vliegbeperkingen en -verboden boven natuurgebieden - Stand van zaken

Via [de Uitvoeringsverordening \(EU\) 2019/947 van de Commissie](#) kunnen de lidstaten een vliegverbod aannemen voor drones, o.a. met het oog op de bescherming van het milieu (zie met name artikel 2-4 en artikel 15). De toepassing van de verordening was gepland op 1 juli 2020 maar is omwille van de COVID-19 uitgesteld naar 31 december 2020.

De [gedelegeerde verordening \(EU\) 2019/945 van de Commissie](#) voorziet in enkele minimumvereisten als het gaat om geluidsemissies door drones.

Uit heel wat internationaal onderzoek blijkt dat de impact van vliegen (vliegtuigen, heli, drone) boven natuurgebied niet zonder gevolgen is voor onze natuur. Dit is vooral het geval wanneer de vlieghoogte beperkt is, zoals bij helikopters, sportvliegtuigen en drones.

Het gebruik van drones in ons luchtruim wordt steeds meer 'gewoon'.

1. Heeft de minister zicht op studies die de impact van drones op de biodiversiteit bestudeert? Zo ja, welke? Zo niet, is het niet wenselijk deze impact te bestuderen gelet op de steeds grotere aanwezigheid van drones/heli en vliegtuigen in ons luchtruim?
2. Wat is de stand van zaken in verband met de uitvoering van bovenvermelde uitvoeringsverordening? Lijkt het wenselijk om vliegbeperkingen en -verboden boven milieugevoelige gebieden zoals Natura 2000-gebieden aan te nemen? Welke beleidsmaatregelen worden gepland om de impact van drones en vliegverkeer op lagere hoogte op beschermde natuurgebieden te voorkomen?
3. Heeft de minister hierover contact met federal minister Bellot, bevoegd voor mobiliteit, om vliegbeperkingen boven beschermde natuurgebieden in te stellen?

ANTWOORD

op vraag nr. 930 van 24 augustus 2020

van **MIEKE SCHAUVLIEGE**

1. De snelle opmars van drones is een recent fenomeen. Als gevolg daarvan is het onderzoek naar de impact van drones op biodiversiteit nog beperkt. Toch zijn er al enkele wetenschappelijke overzichtsstudies waaruit blijkt dat drones verstoring van fauna kunnen veroorzaken (Mulero-Pázmány et al., 2017; Rebolo-Ifrán et al., 2019; Weston et al., 2020). Dit geldt in het bijzonder voor het recreatieve dronevliegen, dat gekenmerkt wordt door een overwegend lage vlieghoogte en een onregelmatige vlucht (snelle wijzigingen van koers en hoogte, telkens gepaard met variaties in het motorgeluid). Vooral vogels en grote zoogdieren zijn hieraan gevoelig. Mariene zoogdieren blijken weinig of niet gevoelig in het water (bv. walvissen), maar wel als ze aan land rusten (bv. zeehonden). Voor kleine zoogdieren (waaronder vleermuizen) en andere kleine dieren is het beschikbare onderzoek momenteel nog ontoereikend. Herhaalde verstoring kan ertoe leiden dat voorheen geschikt leefgebied ongeschikt wordt en/of dat de reproductieve output van individuen daalt (als gevolg van stress en verhoogd energiegebruik), wat uiteindelijk negatieve effecten kan veroorzaken op populatieniveau voor de soort (afname van de populatie). Vanaf welk niveau van verstoring (intensiteit, frequentie) een blijvende impact op populaties te verwachten is, is evenwel soort- en contextafhankelijk en daardoor zeer moeilijk te bepalen (Wallace et al., 2017). Verschillende auteurs pleiten daarom voor regulering vanuit het voorzorgsprincipe (bv. Hodgson & Koh, 2016).

Specifieke studies naar de effecten van drones op de biodiversiteit in Vlaanderen zijn ons niet bekend. Het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek werkt momenteel aan een advies, op vraag van het Agentschap voor Natuur en Bos, waarin aan de hand van de beschikbare wetenschappelijke literatuur de potentiële impact van drones op de realisatie van de Vlaamse Natura2000-doelen wordt ingeschat. Dit advies moet toelaten om een beter zicht te krijgen op welke maatregelen aangewezen zijn voor welke soorten en in welke gebieden. Het zal ook aangeven waar meer gedetailleerd onderzoek wenselijk is, om de mogelijke impact van drones op de realisatie van de Vlaamse Natura2000-doelen te evalueren en de maatregelen te kunnen verfijnen.

Geciteerde literatuur:

- Hodgson J.C. & Koh L.P. (2016). Best practice for minimising unmanned aerial vehicle disturbance to wildlife in biological field research. – *Current Biology* 26: R404-R405. <https://doi.org/10.1016/j.cub.2016.04.001>
- Mulero-Pázmány M., Jenni-Eiermann S., Strebel N., Sattler T., Negro J.J. & Tablado Z. (2017). Unmanned aircraft systems as a new source of disturbance for wildlife: A systematic review. – *PLoS ONE* 12(6): e0178448. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0178448>
- Rebolo-Ifrán N., Graña Grilli M. & Lambertucci S.A. (2019). Drones as a threat to wildlife: YouTube complements science in providing evidence about their effect. – *Environmental Conservation* 46: 205–210. <https://doi.org/10.1017/S0376892919000080>
- Wallace P., Martin R. & White I. (2017). Keeping pace with technology: drones, disturbance and policy deficiency. – *Journal of Environmental Planning and Management* 61(7): 1271–1288. <https://doi.org/10.1080/09640568.2017.1353957>

- Weston M.A., O'Brien C., Kostoglou K.N. & Symonds M.R.E. (2020). Escape responses of terrestrial and aquatic birds to drones: Towards a code of practice to minimize disturbance. – Journal of Applied Ecology 57:777–785. <https://doi.org/10.1111/1365-2664.13575>
2. De implementatie van EU-verordening 2020/749 van 24 mei 2019 inzake de regels en procedures voor de exploitatie van onbemande luchtvaartuigen is een federale bevoegdheid en zal in verschillende fasen gebeuren, waarbij de gewesten formeel geconsulteerd worden.

In een eerste fase zullen de algemene procedures in een ontwerp KB vastgelegd worden. De consultatiefase van gewesten over dit ontwerp KB is inmiddels afgerond. Per brief van 21 februari 2020 van minister Bellot werd het ontwerp KB ter advies aan de gewesten voorgelegd. Het positieve advies op het ontwerp KB werd op voordracht van minister Peeters bevoegd voor Mobiliteit door de Vlaamse Regering in zitting van 24 april 2020 goedgekeurd. Het is nu wachten op de publicatie van definitieve KB in het Staatsblad [verwacht september 2020].

Op grond van art. 15 van EU-verordening 2019/749 kunnen lidstaten om redenen van veiligheid, beveiliging, milieu of privacy geografische zones afbakenen waarvoor specifieke beperkingen of voorwaarden gelden voor het overvliegen met drones of onbemande luchtvaartuigen. De afbakening van deze geografische drone of 'UAS-zones' zal in een tweede fase gebeuren en geregeld worden met een federaal ministerieel besluit. Het betreft een MB ter afbakening en vaststelling van de voorwaarden voor permanente zones, alsook een aantal bijkomende praktische aspecten bepaald door de Directeur-generaal van het Directoraat-Generaal Luchtvaart (DGLV). De consultatie van de gewesten over dit MB moet nog opgestart worden vanuit het DGLV, en is voorzien in het najaar 2020.

Bij het afbakenen van de geografische UAS-zones streeft het DGLV, gelet op de deadline van 31/12/2020, op een bescherming van de infrastructuur en zones waarvoor nu reeds beperkingen van kracht zijn op grond van het huidige KB van 10 april 2016. Het nieuwe KB voorziet echter ook in een procedure waarbij overheidsinstanties of rechtspersonen die zich op een belang kunnen beroepen, bij het DGLV een gemotiveerde aanvraag kunnen indienen voor de afbakening van bijkomende geografische UAS-zones. Dit kunnen ook specifieke milieuzones zijn, bijvoorbeeld in functie van de bescherming van Natura 2000 gebieden of andere natuurgebieden.

De procedure is nader beschreven in het nieuwe KB. De federale minister bevoegd voor Mobiliteit of zijn gemachtigde beslist op basis van een advies van DGLV over de wenselijkheid van de afbakening van bijkomende zones en stelt de voorwaarden voor toegang tot deze zones vast.

De bescherming van milieugevoelige natuurgebieden tegen de impact van het laagvliegende luchtverkeer vraagt zeker de nodige aandacht. Actueel genieten deze gebieden echter al een specifieke bescherming op grond van art. 35 §2. 12° van het Natuurdecreet van 21 oktober 1997 dat stelt dat binnen de erkende natuurreservaten "het verboden is om het terrein op geringe hoogte te overvliegen of er te landen met vliegtuigen, helikopters, luchtballons en andere luchtvaartuigen van om het even welke aard".

Het Natuurdecreet biedt dus nu al een rechtsbasis om het overvliegen van drones boven deze gebieden te verbieden. De wenselijkheid van specifieke bijkomende maatregelen ter beperking van de impact van drones zal nog nader geëvalueerd worden zoals hoger aangegeven in het antwoord op deelvraag 1.

Concreet overlegt ANB komende tijd verder met INBO inzake specifieke raadzame vlieghoogten en mogelijk aanvullende, al dan niet tijdelijke vlieg(hoogte)beperkingen voor drones rond specifieke, voor biodiversiteit belangrijke gebieden. De concrete ruimtelijke situering van die gebieden zal in vervolgonderzoek moeten bekeken worden, evenals het bijhorende afwegingskader om impact door drones te beperken of te vermijden. Dit kan immers verschillen per locatie en soort.

3. Nee, ik heb nog geen specifiek contact gehad met federaal minister Bellot om vliegbeperkingen in te stellen boven beschermde natuurgebieden.